

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Наукове товариство студентів, аспірантів,
докторантів і молодих вчених СумДУ

ПЕРШИЙ КРОК У НАУКУ

Матеріали
ІХ студентської конференції
(Суми, 25 лютого 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

НАВРОЦЬКИЙ ГРИГОРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Верещака Я. В., студентка; СумДУ, гр. Ю-71

Серед відомих свого часу громадських діячів Сумщини, України і Росії особливе місце належить Навроцькому Григорію Миколайовичу. Він був не лише знаним у нашому краї земським діячем, почесним громадянином м. Ромни, але і депутатом Державної Думи Росії.

Народився Григорій Навроцький 6 січня 1833 р. в Ромнах у сім'ї місцевого дворянина. У 1857 р. закінчив юридичний факультет Харківського університету, отримавши ступінь кандидата права. Наступного року розпочалася його громадська діяльність в Роменському повіті. У різні роки він обіймав мирового-посередника, голови Роменської повітової земської управи, голови з'їзду мирових суддів Роменського повіту, почесного мирового судді Роменської мирової судової округи, до якої входили Роменський, Лохвицький, Гадяцький та Зіньківський повіти, предводителя дворянства Роменського повіту. У листопаді-грудні 1907 р. він – депутат III Державної Думи.

У різні періоди Г. Навроцький очолював училищну раду в земській управі, був головою попечительської ради Роменської жіночої гімназії, головою правління товариства взаємного кредиту, губернським гласним тощо. У другій половині XIX ст. мав ранги колезького секретаря, колезького радника, статського радника, на початку XX ст. – дійсного статського радника [1].

У 1860 р. завдяки Г. Навроцькому був заснований місцевий залізничний комітет, який ініціював справу складання проекту будівництва колії Бахмача – Ромни. Саме він, коли тільки з'явилися відомості про можливість залізничного сполучення між Литвою та Північною Україною, наприкінці 1860-х рр. з власної ініціативи почав збирати різні статистичні дані, необхідні для складання проекту проведення залізниці через Ромни. Григорій Миколайович організував й очолив місцевий залізничний комітет при земській управі. Потім роменські гласні делегували Г. Навроцького до Сенату (Санкт-Петербург) клопотати про проведення залізниці через м. Ромни.

У 1868 р. він отримав від земства 114 крб. на друкування журналу залізничного комітету. І лише у 1874 р. від Бахмача до Ромен

протягнули залізничну колію. Згодом завдяки ініціативі Григорія Миколайовича влада звільнила роменців від податку на вантажі, що курсували через станцію, для того, аби отримані гроші пішли на будівництво вокзалу, залізничних служб, прилеглих до станції доріг, переїздів тощо [2].

Зважаючи на такі заслуги перед громадськістю міста Ромни, повітове земське зібрання на своєму засіданні 17 серпня 1874 р. постановило виділити кошти із земського бюджету (біля 3000 крб. щорічно) для заснування стипендії імені Навроцького і Мазаракі. Стипендія призначалася учням – вихідцям з Роменського повіту для навчання в одному з університетів імперії. Однією з умов надання стипендії було право Г. Навроцького і С. Мазаракі обирати стипендіатів на свій розсуд.

25 травня 1888 р. Роменська міська дума порушила клопотання про присвоєння Г. Навроцькому звання почесного громадянина м. Ромни. Автор книги «Роменська старовина» І. Курилов відзначав великі заслуги Г. Навроцького перед містом Ромни взагалі та особливо за будівництво залізниці через місто [3].

Помер Григорій Миколайович 25 грудня 1907 р. у Києві.

У Роменському краєзнавчому музеї зберігається його парадний портрет, написаний у 1901 році олійними фарбами на полотні художником Шаховським.

1. Салогуб В. Навроцький Григорій Миколайович (1833-1907), державний і громадський діяч, меценат, благодійник, почесний громадянин м. Ромни, уродженець м. Ромни [Електронний ресурс]. – URL: <http://romny-bibl.edukit.sumy.ua/Files/downloadcenter/.pdf>
2. Юсова А. Відновлюємо забуті імена [Електронний ресурс]. – URL: <http://mij-kraj.com.ua/vidatni-postati-%E2%80%93-gordist-Ukrajini/vidnovliuemo-zabuti-imena>
3. Курилов И.А. Роменская старина / И. А. Курилов. – Ромни, 1898. – 354 с.

Керівник: Власенко. В. М., *доцент*